

KOMENTÁŘ

5. 12. 2023

Kulturní zařízení v Moravskoslezském kraji v roce 2022

Do knihoven v Moravskoslezském kraji přišlo v roce 2022 přes 4,5 milionu návštěvníků, kteří měli možnost vybrat si z více než 5,0 milionu knihovních jednotek či využít 797 počítačů s připojením k internetu. Registrovaný čtenář si v loňském roce vypůjčil v průměru 41 knih. Památkové objekty v kraji navštívilo 365 tisíc návštěvníků, 788 tisíc návštěvníků pak zhlédlo expozice a výstavy v muzeích a galeriích.

Veřejné knihovny

V Moravskoslezském kraji bylo na konci roku 2022 v provozu 269 veřejných knihoven a jejich 137 poboček (lokálně vyčleněných částí knihoven (včetně pojízdných zařízení), které jsou jejich organizačními částmi a pracují pod jejich přímým vedením). Čtenáři v Moravskoslezském kraji měli k dispozici více než 5,0 milionu knihovních jednotek (knih, novin, časopisů, elektronických dokumentů apod.).

Tab. 1 Veřejné knihovny v Moravskoslezském kraji

Zdroj: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Veřejné knihovny¹⁾	272	272	272	271	270	270	269
Pobočky knihoven	141	141	139	140	140	136	137
Knihovní jednotky celkem (tis.)	5 141	5 138	5 113	5 088	5 032	5 074	5 061
Registrovaní čtenáři (tis. osob)	146	148	144	144	123	110	125
z toho ve věku do 15 let (%)	29,4	29,9	29,8	29,8	26,4	25,3	28,7
Vypůjčky (tis.)	6 907	6 618	6 289	6 345	5 018	4 609	5 123
Návštěvníci knihoven (tis. osob) ²⁾	4 658	4 351	4 105	4 148	3 482	3 831	4 521
z toho fyzické návštěvy	2 737	2 655	2 544	2 562	1 493	1 468	2 036
Studijní místa	4 140	4 083	4 111	4 189	4 192	4 141	4 242
Počítače pro uživatele s připojením k internetu	906	884	895	893	866	836	797
Čtenáři využívající internet v knihovně (tis. osob)	212	191	175	166	62	41	66
Prostředky na nákup knihovního fondu (tis. Kč)	37 787	39 063	38 860	40 973	40 131	42 495	43 267

¹⁾ včetně Moravskoslezské vědecké knihovny

²⁾ včetně návštěvníků on-line služeb

Přestože nejvíce knihoven vč. poboček nalezneme ve Středočeském kraji (823), v případě registrovaných čtenářů tomu tak není. Těch bylo se 194 tisíci v roce 2022 nejvíce v hlavním městě Praze. V knihovnách na území Moravskoslezského kraje bylo v roce 2022 registrováno celkem 125 tisíc čtenářů. Přestože se jejich počet meziročně zvýšil o 15 tisíc osob, zůstal jejich počet ve srovnání s rokem 2016 o 20 tisíc čtenářů menší. Více než čtvrtina čtenářů (28,7 %) v Moravskoslezském kraji byla ve věku do 15 let, což v absolutním vyjádření odpovídalo 36 tisícům osob. Republikový průměr činil 28,0 %, z krajů dosáhl nejvyššího podílu registrovaných čtenářů do patnácti let Kraj Vysočina (31,8 %) a nejnižšího Plzeňský kraj (20,7 %).

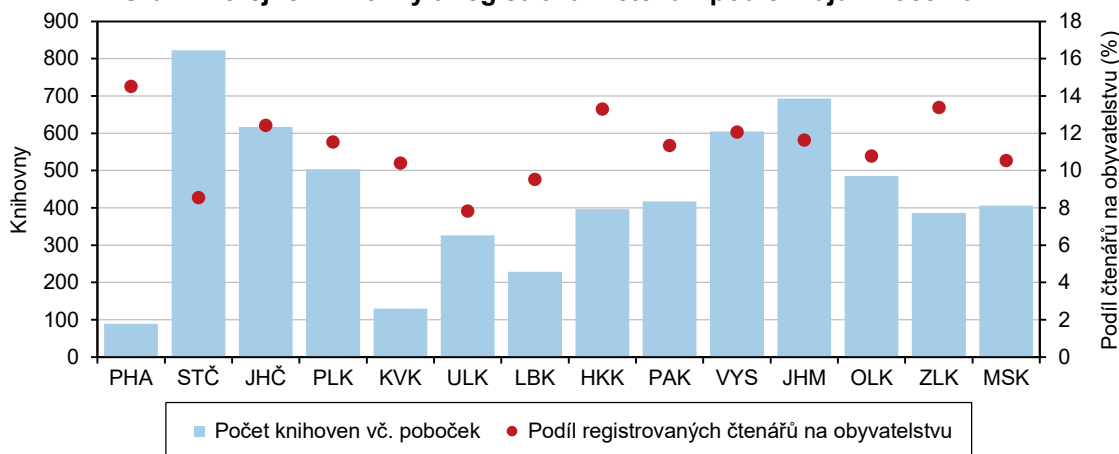
Oddělení informačních služeb a správy registrů – Krajská správa ČSÚ v Ostravě

Informace o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další najdete na stránkách

Českého statistického úřadu: www.ostrava.czso.cz | tel.: 595 131 230, e-mail: infoservis_ov@czso.cz

KOMENTÁŘ

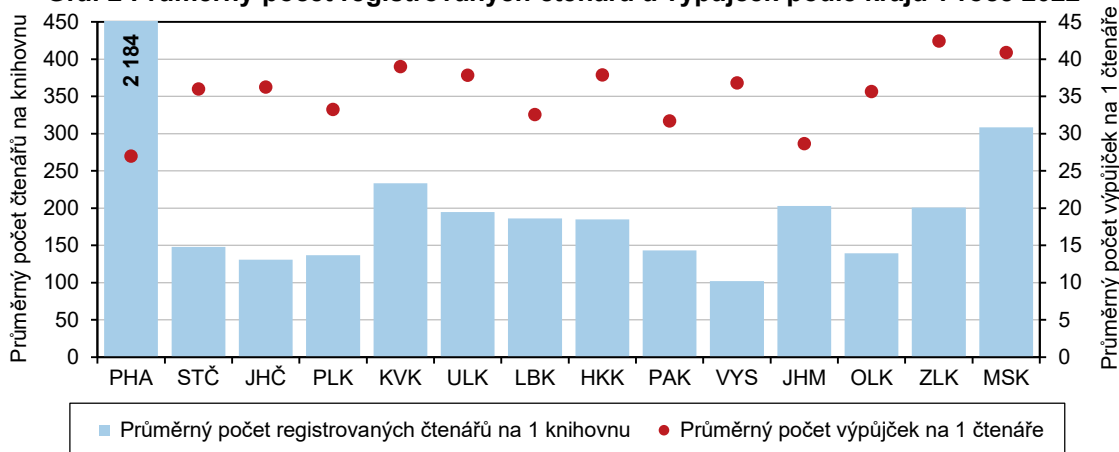
Graf 1 Veřejné knihovny a registrovaní čtenáři podle krajů v roce 2022



Zdroj: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

Necelých jedenáct procent obyvatel Moravskoslezského kraje bylo v roce 2022 registrováno jako čtenář ve veřejných knihovnách. Pokud by měl tento ukazatel posloužit jako měřítko pro srovnání krajů, pak nejnižší podíl čtenářů z počtu obyvatel byl vykázán v Ústeckém kraji (7,8 %), naopak nejvyšší v hlavním městě Praze (14,5 %). Nižší hodnoty podílu než Moravskoslezský kraj (10,5 %) vykázaly kromě Ústeckého kraje už jen Karlovarský (10,4 %), Liberecký (9,5 %) a Středočeský kraj (8,5 %).

Graf 2 Průměrný počet registrovaných čtenářů a výpůjček podle krajů v roce 2022



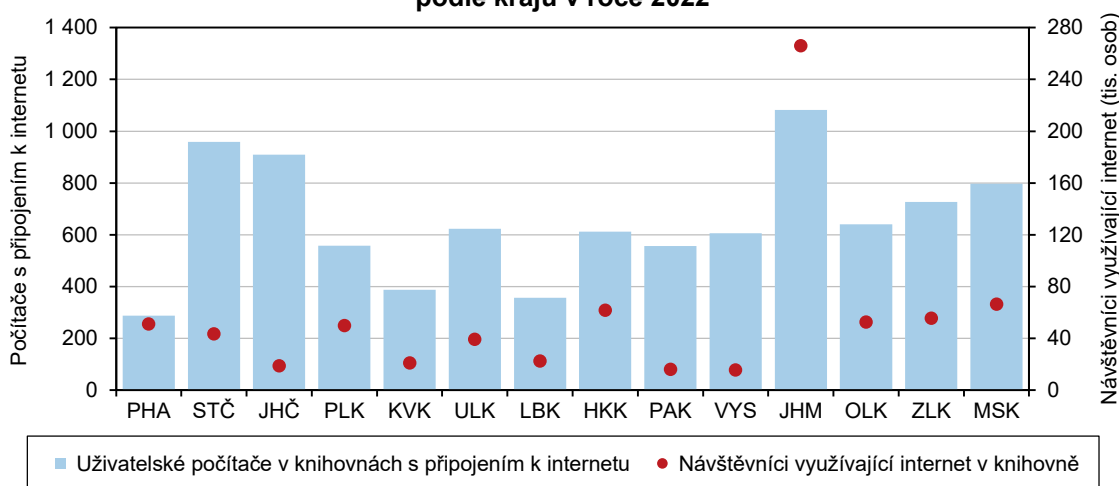
Zdroj: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

Ve veřejných knihovnách v Moravskoslezském kraji bylo v roce 2022 evidováno přes 5,1 milionu výpůjček, tento počet se proti roku 2021 zvýšil o 513 tisíc, tedy o 11,1 %. Registrovaný čtenář v kraji si tak v roce 2022 vypůjčil v průměru 41 knihovních jednotek, což byl po Zlínském kraji (42) druhý nejvyšší počet mezi kraji Česka. Hodnota tohoto ukazatele se v letech 2016 až 2022 pohybovala v rozmezí od 41 do 47 výpůjček na čtenáře za rok.

KOMENTÁŘ

Ve veřejných knihovnách jsou k dispozici také počítače. V knihovnách Moravskoslezského kraje bylo v roce 2022 celkem 797 počítačů s připojením k internetu. Počet počítačů s připojením na internet se meziročně snížil, ale zároveň významně vzrostl počet návštěvníků knihoven využívajících internet v knihovně, konkrétně o necelých 26 tisíc na 66 tisíc osob (o 63,7 %).

Graf 3 Počítače s připojením k internetu a uživatelé internetu ve veřejných knihovnách podle krajů v roce 2022



Zdroj: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

Památkové objekty zpřístupněné návštěvníkům za vstupné

Dalším prvkem z oblasti kulturních zařízení jsou památkové objekty s kulturním využitím, které jsou v kraji zpřístupněné návštěvníkům za vstupné. Patří sem hrady, zámky, kláštery, kostely, mlýny apod., ovšem památky, které jsou ve správě muzea či galerie, sem zařazeny nejsou (např. zámek Kunín, hrad Hukvaldy).

Tab. 2 Památkové objekty zpřístupněné návštěvníkům za vstupné v Moravskoslezském kraji

Zdroj: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Památkové objekty zpřístupněné návštěvníkům za vstupné	11	12	13	15	15	13	14
Návštěvníci památkových objektů (tis. osob)	239	354	316	368	253	243	365
Inventární jednotky mobiliárního fondu	19 602	19 711	25 223	25 830	25 872	25 943	28 047
Počet svazků knihovního fondu sbírkové povahy	16 738	20 467	20 255	20 255	20 255	16 441	19 096
Pořádané kulturní akce celkem	442	527	440	367	184	204	309
samostatné výstavy	46	46	51	40	19	20	21
samostatné koncerty	26	39	39	49	29	34	48
dramatická vystoupení	36	39	39	39	23	8	26
kulturní vložky při prohlídkách	132	189	112	91	51	58	106
Návštěvníci kulturních akcí (tis. osob)	338	454	381	343	66	70	174

KOMENTÁŘ

K památkovým objektům zpřístupněným návštěvníkům za vstupné na území Moravskoslezského kraje namátkou patří:

- v okrese Bruntál – zámek Linhartovy ve Městě Albrechtice, zámek Slezské Rudoltice,
- v okrese Karviná – zámek Fryštát,
- v okrese Nový Jičín – hrad Štramberk, hrad Starý Jičín,
- v okrese Opava – státní zámek Hradec nad Moravicí, státní zámek Raduň,
- v okrese Ostrava – Důl Michal v Ostravě, Slezskoostravský hrad.

Návštěvnost památkových objektů je do jisté míry ovlivněna (ne)přízní počasí a v letech 2020 a 2021 pandemií nemoci covid-19. I proto se mezi lety 2017 a 2022 pohybovala návštěvnost památkových objektů v Moravskoslezském kraji v širokém rozmezí 243 až 368 tisíc osob ročně. Rekordním byl rok 2019, nicméně rok 2022 s 365 tisíci návštěvníky se mu velmi přiblížil. V areálu památek jsou často pořádány i kulturní akce, v roce 2022 se jich konalo 309 s účastí 174 tisíc osob.

Muzea, galerie a památníky

V Moravskoslezském kraji v roce 2022 si mohla kulturní veřejnost vybrat k návštěvě z 31 muzeí a památníků, ze 2 galerií a z 25 poboček muzeí a galerií. Bylo v nich možno shlédnout 138 expozic a 271 výstav. Počet návštěvníků expozic a výstav v kraji v roce 2022 dosáhl hranice 788 tisíc, což bylo ve srovnání s rokem 2021 o 344 tisíc osob více (nárůst o 77,3 %).

Tab. 3 Muzea, galerie a památníky v Moravskoslezském kraji

Zdroj: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Muzea, galerie a památníky v provozu	34	34	33	32	33	35	33
muzea, památníky	32	32	31	31	32	33	31
galerie	2	2	2	1	1	2	2
Pobočky muzeí a galerií	29	25	25	24	23	21	25
Expozice	136	135	127	129	136	136	138
Uspořádané výstavy	304	312	265	287	176	172	271
Návštěvníci expozic a výstav (tis. osob)	654	712	616	565	411	444	788
Evidované sbírkové předměty (tis.)	1 346	1 372	1 179	1 193	1 217	1 233	1 254

Pozn.: V oblasti kulturních zařízení jsou pro potřeby statistiky využívány výstupy z rezortních statistických informačních systémů, které zpracovává Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, Praha (NIPOS). Údaje v tabulkách zachycují u stavových ukazatelů stav ke konci roku (např. počet knihoven, galerií), u intervalových ukazatelů úhrn za rok (např. počet návštěvníků). Údaje jsou šetřeny za kulturní organizace, jejichž zřizovateli jsou Ministerstvo kultury, jiné resorty, kraje, obce či města, a dále kulturní zařízení zřízená církví, spolky, obecně prospěšnými společnostmi a podnikatelskými subjekty.

Zdroj: [Základní statistické údaje o kultuře v České republice \(NIPOS\)](#)

Kontakt:

Patrik Szabo
Krajská správa ČSÚ v Ostravě
Tel.: 595 131 220
E-mail: patrik.szabo@czso.cz

Oddělení informačních služeb a správy registrů – Krajská správa ČSÚ v Ostravě

Informace o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další najdete na stránkách

Českého statistického úřadu: www.ostrava.czso.cz | tel.: 595 131 230, e-mail: infoservis_ov@czso.cz